

1. Wat is IFRS?

De inspanningen van de Europese Commissie voor een efficiëntere en meer transparante kapitaalmarkt, hebben medio 2002 er toe geleid dat een regelgeving werd aangenomen waar nagenoeg alle beursgenoteerde ondernemingen, banken, verzekeraars, beleggingsinstellingen en pensioenfondsen in de EU landen onder vallen. Voor 2005 moet een gelijk systeem voor de financiële externe verslaglegging worden ingevoerd. Om aan deze verplichting te kunnen voldoen dient de interne informatievoorziening en -vastlegging aanzienlijk te worden aangepast. Dit alles moet tot meer transparantie en een betere vergelijkbaarheid leiden die voor investeerders voordelen biedt en een onontbeerlijke voorwaarde is voor een gemeenschappelijke Europese kapitaalmarkt

De bedrijven die over het boekjaar aanvangende 1 januari 2004 aan de nieuwe richtlijnen dienen te voldoen hebben de verplichting om een zogenaamde "*reconciliation*" op te stellen over het voorafgaande boekjaar waarin de toepassing van de nieuwe standaard ten opzichte van de oude en de invloed op het eigen vermogen en resultaat dienen te worden toegelicht. De reden daarvoor is dat men bij het opmaken van het jaarverslag over 2004 conform IFRS ook de vergelijkende cijfers over voorgaande jaren volgens dezelfde standaard dient te presenteren.

De "I" van "*International*" is niet voor niets in de naam opgenomen. Het systeem wordt niet alleen in de EU verplicht maar feitelijk in heel de wereld met uitzondering in de Verenigde Staten. De VS hanteren de zogenaamde US GAAP (**G**eneral **A**ccented **A**ccounting **P**rinceples). De US GAAP en IFRS zullen in de toekomst steeds meer naar elkaar toe groeien, zodat op de langere termijn wellicht één gemeenschappelijke mondiale regelgeving overblijft.

IFRS regels worden vastgesteld door de IASB (**I**nternational **A**ccounting **S**tandards **B**oard) in London welke voortborduurde op het initiatief van het IASC (**I**nternational **A**ccounting **S**tandards **C**ommittee) dat was opgericht door nationale accountantsorganisaties als het Nivra. De IASB is in verhouding tot zijn voorganger IASC samengesteld uit onafhankelijke deskundigen, een voorwaarde die met name de Amerikanen stelden om de standaarden te erkennen voor Amerikaanse beursnoteringdoeleinden. Dit betekent nu al dat Nederlandse ondernemingen met noteringen in de Verenigde Staten en die rapporteren met IFRS hun jaarrekeningen niet meer behoeven om te zetten naar US GAAP.

De verschillen tussen onze huidige Nederlandse regelgeving en die van IFRS zijn zowel kwantitatief als kwalitatief aanzienlijk. In 2003 bestaan er circa 180 verschillen tussen beide regelgevingen. Uiteraard zijn niet alle verschillen voor elke onderneming van toepassing. Het meest getroffen worden banken, verzekeraars, pensioenfondsen, beleggingsinstellingen, participatiemaatschappijen, ondernemingen met eigen pensioenfondsen of met veel deelnemingen, kapitaalintensieve ondernemingen als vastgoed, in de industrie, bouw en constructiebedrijven, energie, telecom, automotieve en alle ondernemingen die van zogenaamde financiële instrumenten gebruik maken voor het afdekken van diverse lopende bedrijfsrisico's. Ervaringen tot nu toe wijzen uit dat grote ondernemingen tot 18 maanden of meer nodig hebben om hun werkwijze en systemen om te stellen. Minder complexe conversies duren in elk geval tussen 6 tot 12 maanden. Een tijdige omzetting is derhalve raadzaam.

Feitelijk vallen alleen de beursgenoteerde ondernemingen onder de IFRS-regelgeving. Dit zijn in Nederland circa 155 (AEX plus alle kleinere fondsen). Je zou kunnen denken dat de impact meevalt. Dat is echter niet zo. Bedenk dat de beursgenoteerde ondernemingen vele deelnemingen hebben in niet beurs genoteerde bedrijven.

Omdat de transparantie op de kapitaalmarkt aanzienlijk zal toenemen zullen alle grote niet beursgenoteerde ondernemingen met veel financieringen door participanten of banken eveneens gedwongen worden ook over te stappen. Onderzoek heeft uitgewezen dat er naast de 155 beursgenoteerde ondernemingen nogmaals circa 460 grote ondernemingen zijn die vermoedelijk al in 2004 zullen moeten omschakelen op IFRS. De invloed op het kapitaalverkeer zal snel dusdanig groot worden dat hierna ook kleinere bedrijven en zelfs organisaties in de publieke sector zullen volgen.

Er zijn indirecte oorzaken waardoor ook MKB bedrijven en non for profit of de publieke organisaties op termijn zullen overstappen op IFRS. In de eerste plaats probeert de Raad voor de Jaarverslaglegging al jarenlang de Nederlandse richtlijnen toe te laten groeien naar internationale regels. Hierdoor zal IFRS indirect van invloed zijn op de Nederlandse richtlijnen. Vooral wegens de toegenomen transparantie, betrouwbaarheid en vergelijkbaarheid van IFRS zal deze trend zich doorzetten. Daarnaast is de verwachting dat IFRS een soort kwaliteitscertificaat zal worden beschouwd voor bedrijven en organisaties die geen wettelijke verplichting hebben om op basis van IFRS te rapporteren. De verwachting is derhalve dan ook dat ook MKB bedrijven en te verzelfstandigen organisaties uit de publieke sector die een beroep op de kapitaalmarkt moeten doen snel zullen volgen.

Omschakelen naar IFRS biedt de bedrijven en organisaties vele kansen.

- Omzetting van interne en externe rapportage betekent dat interne informatie voor de sturing van de eigen onderneming vergelijkbaar wordt met concurrenten in binnen en buitenland.
- Hierdoor ontstaan objectieve maatstaven voor de prestaties van het eigen management. Dit is uiteraard van belang voor de sturing van ondernemingen, de beloning van het management en de ontwikkeling van de shareholders value.
- De communicatie met de kapitaalmarkt verloopt soepeler. Niet alleen banken, participanten of analisten worden hiermee bedoeld. Grote toeleveranciers maar ook vakbonden, overheden die subsidies verstrekken en andere stakeholders zullen een betere communicatie aan de hand van vergelijkbare prestaties van de onderneming eerst op prijs stellen en ten slotte eisen.

Omschakeling op IFRS betekent voor het management van ondernemingen een grote uitdaging. De uitvoerende financials zullen zich moeten bijscholen om de operatie te kunnen uitvoeren. Managers van welke origine dan ook moeten kennis nemen van de veranderingen en opnieuw leren cijfers te interpreteren voor de sturing van hun verantwoordelijkheidsgebied.